

شورای سیاستگذاری حوزه‌های علمیه خاوران

مرکز مدیریت حوزه علمیه خاوران

معاونت پژوهش

استان تهران، شهر تهران، مؤسسه آموزش عالی حوزوی امام حسن

مجتبی (علیه السلام)

رشته فقه و اصول

عنوان

بررسی احکام فقهی سب و لعن در

مذاهب اسلامی

استاد راهنما

حجت الاسلام و المسلمین جناب آقای مهدیانفر

نکارنده

طاهره لطیفیان

۱۴۰۳

الحمد لله
الذي هدانا لهذا
ما كنا لنهتدي لولا
هدى الله لنا

مر

ان

برگه صورتجلسه دفاعیه جایگزین شود.

مرکز مدیریت حوزه های علمیّه خوارهران

تحمیدیه

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانَا لِهَذَا وَمَا كُنَّا لِنَهْتَدِيَ لَوْلَا أَنْ هَدَانَا اللَّهُ،
الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي جَعَلَنَا مِنَ الْمُتَمَسِّكِينَ بِوَلَايَةِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْأَئِمَّةِ الْمَعْصُومِينَ مِنْ وَدَّهِ

تقدیم

تقدیم به

اولین قربانی سقیفه ، و شهیدی که پیشاپیش مادر به استقبال شهادت رفت
و همچون او قبرش از دوست و دشمن مخفی ماند.

به پیشتاز شهدای آل محمد (ص)

که بی شمشیر خصم زبون را در هم شکست. به مظلومی که مجال آه به او ندادند
ولی او بازبان بی زبانی قاتل رو سیاه را تا ابد سرافکنده نمود. ای آخرین گل شکفته علی
و زهرا ،

و ای پنجمین ثمره ولایت که پیامبر ، محسنت نامید

این نوشته ناچیز را به پیشگاه تو تقدیم می نمایم.

٥٧- طوسی ، محمد بن الحسن ، التبیان فی تفسیر القرآن الکریم ، حبیب عاملی احمد ، ج

٢ ، بیروت : دارالاحیاء ، بی تا

٥٨- _____ ، الخلاف ، ج ٥ ، قم : دفتر انتشارات اسلامی ، ١٤٠٧

٥٩- طباطبائی ، علی بن محمد ، ریاض المسائل ، ج ١٦ ، قم : نشر اسلامی ، ١٤١٢

٦٠- طباطبائی ، محمدحسین ، ترجمه تفسیرالمیزان ، مترجم : محمدباقر موسوی ، ج ١ و

١٤ ، قم : دفتر انتشارات اسلامی ، ١٤١٧

٦١- طریحی ، فخرالدین ، مجمع البحرین ، احمد حسینی اشکوری ، ج ٦ ، تهران :

مرتضوی ، ١٣٧٥

٦٢- علیش ، محمد بن احمد ، فتح العلی المالك فی الفتوی علی مذهب الامام مالک ، ج

٥ ، بی جا : دار المعرفت ، بی تا

٦٣- غزالی ، ابوحامد محمد بن محمد ، احیاء العلوم الدین ، ج ٣ و ٩ ، چاپ هفتم ، تهران

: انتشارات علم فرهنگی ، ١٣٨٩

٦٤- فیض کاشانی ، مجملد بن شاه مرتضی ، الصافی فی تفسیر القرآن ، ج ١ ، تهران : مکتبه

الصدر ، ١٣٧٣

٦٥- قرطبی ، ابن رشد ، محمد بن احمد البیان و التحصیل و الشرح و التوجیه و التعلیل

لمسائل المستخرجه ، محقق : محمد حججی و دیگران ، ج ١٦ ، چاپ دوم ، بیروت : دارالغرب

الاسلامی ، ١٤٠٨

٦٦- کاشانی ، ابوبکر بن مسعود بن احمد الحنفی ، بدایع الصنائع فی ترتیب الشرائع ، ج ٧

، چاپ دوم ، بیروت : دارالعلمه ، ١٤٢٠

- ۶۷- کلینی ، محمد ، الکافی ، ج ۷ ، تهران : دارالکتب الاسلامیه ، ۱۴۰۷
- ۶۸- کاشف الغطاء ، جفر بن خضر ، شرح القواعد ، نجف : موسسه کاشف الغطاء ، ۱۴۲۰
- ۶۹- مجلسی ، محمد باقر ، روضه المتقین فی شرح من لا یحضره الفقیه ، ج ۲ و ۵ ، قم :
- کوشان پور ، ۱۴۰۶
- ۷۰- محقق اردبیلی ، احمد بن محمد ، زبده البیان فی احکام القرآن ، بهودی محمدباقر ، تهران : المکتب الجعفریّه ، بی تا
- ۷۱- محقق کرکی ، علی بن حسین ، نفاحت الالهوت ، ابوتراب هدائی ، تهران : مکتبه نینوا
- الحدیثه ، بی تا
- ۷۲- _____ ، جامع المقاصد فی شرح القواعد ، ج ۲ و ۴ ، قم : آل البيت ، ۱۴۱۴
- ۷۳- _____ ، رسائل المحقق الكرکی ، مصحح : محمد حسون ، ج ۲ ، قم :
- کتابخانه آیت الله مرعشی ، ۱۴۰۹
- ۷۴- مرعشی نجفی ، شهاب الدین ، شرح الاحقاق الحق ، ج ۲۶ ، قم : کتابخانه عمومی
- آیت الله مرعشی ، ۱۳۶۳
- ۷۵- _____ ، الاضواء القرآن السنته ، ج ۱ ، قم : کتابخانه آیت الله مرعشی
- ۷۶- مسعودی ، علی بن حسین ، مروج الذهب ، ابوالقاسم پاینده ، ج ۲ ، چاپ دهم ، تهران
- : علمی و فرهنگی ، ۱۳۹۶
- ۷۷- مصطفوی ، حسن ، التحقيق فی کلمات القرآن الکریم ، ج ۱۰ ، تهران : مرکز الكتاب
- للترجمه و النشر ، ۱۴۰۲

۷۸- مقدس اردبیلی ، احمد بن محمد ، مجمع الفایده و البرهان ، ج ۱۳ ، قم : نشر اسلامی

، ۱۳۷۹

۷۹- مکارم شیرازی ، ناصر ، پیام امام امیرالمومنین (علیه السلام) ، ج ۲ ، تهران : دارالکتب

العلمیه ، ۱۳۷۵

۸۰- _____ ، تفسیر نمونه ، ج ۱۴ ، تهران : دارالکتب الاسلامیه ، ۱۳۷۴

۸۱- منقری ، نصر بن مزاحم ، وقعه صفین ، قم : کتابخانه آیت الله مرعشی نجفی ، ۱۴۰۴

۸۲- موسوی خمینی، روح الله، تحریر الوسیه، ج ۲، تهران : موسسه تنظیم و نشر آثار

حضرت امام خمینی ، ۱۳۷۹

۸۳- _____ ، صحیفه امام ، ج ۲۱ ، تهران : موسسه تنظیم و نشر آثار

حضرت امام خمینی ، ۱۳۶۸

۸۴- _____ ، مکاسب محرمه ، مجتبی تهرانی ، ج ۱ ، تهران : موسسه نشر آثار

امام خمینی ، ۱۳۸۵

۸۵- مهدوی دامغانی ، محمود ، جلوه تاریخ در شرح نهج البلاغه ابن ابی الحدید ، ج ۲ و

۴ و ۵ و ۶ و ۸ ، تهران : نی ، ۱۳۷۵

۸۶- مهیار ، رضا ، فرهنگ ابجدی ، تهران : اسلامی ۱۳۷۵

۸۷- نجفی ، محمد حسن ، جواهر الکلام فی شرح الشرایع الاسلام ، ج ۱ ، بیروت :

دارالاحیاء ، بی تا

۸۸- نووی ، یحیی بن شرف ، المنهاج شرح صحیح مسلم بن الحجاج ، ج ۱ ، چاپ دوم ،

بیروت : إحیا التراث العربی ، ۱۳۹۲

۸۹- نیشابوری ، محمد بن عبدالله ، مستدرک حاکم ، علی رضا حیدری نسب ، ج ۱ ،

تهران : علمی فرهنگی ، ۱۳۹۰

۹۰- وزارت الاوقاف و الشؤون الاسلامیه الکویت ، الموسوعه الفقیهه ، ج ۲۴ ، دولت

الکویت : وزارت الاوقاف و شؤون الاسلامیه ، ۱۴۱۴

۹۱- وهبه ، زحیلی ، التفسیر المنیر ، ج ۷ ، بیروت : دارالفکر ، ۱۴۱۸

۹۲- هاشمی خوئی ، میرزا حبیب الله ، منهاج البرائه فی شرح نهج البلاغه ، ج ۱۳ ، تهران

: مکتب الاسلامیه ، بی تا

۹۳- یاقوت محمودی ، شهاب الدین ، معجم البلوان ، ج ۳ ، چاپ دوم ، بیروت : دارصار

، ۱۹۹۵

سایت ها

۱- سایت کتابخانه مدرسه فقاہت <http://lib.eshia.ir>

۲- سایت <http://noormlib.ir>

۳- سایت <http://www.noormags.ir>

مرکز مدیریت حوزه های علمیّه خوارهران